

A polgári forradalmak és nemzetállamok születése Európában és Észak-A-ban a XVII-XIX. sz. közepéig

Szerző dezs

Az angol polgári forradalom

A
polgári
forradalmak és nemzetállamok
születése Európában
és Észak-Amerikában a
XVII-XIX. század közepéig

–
Ismertesse
az angol polgári forradalom
történetét,
értékelje a jelentőségét!

– Az
Amerikai
Egyesült Államok születése
és története a rabszolgaság
fölszámlásáig.

–
Ismertesse a
nagy francia forradalom történetét,
értékelje jelentőségét!

Az
angol polgári forradalom

I.
Előzmények a
polgárháború
kirobbanásáig: A
gazdaság és a társadalom a XVII.
század első felében: A
meggazdagodott kereskedők miatt több az ipari
vállalkozás. A fő iparcikkek a
finomposztó és a kőszén. Megnőtt a
kereslet a finomkohászat iránt is. A
külkereskedelem
lebonyolítására
létrejövő
részvénytársaságok hatalmas
hasznot
hajtottak be. A fejlődés kulcsa a mezőgazdaság
tőkés átalakulása volt. Megindul
a társadalom szerkezetének az
átalakulása: újnemesség,
polgárság, bérmunkások
(földjüket veszített parasztok).

II.
Az angol polgári
forradalom:

1.
Stuart abszolutizmus
(1603-1640)

Az
abszolutizmus válsága Angliában:

1603-ban I. Jakab lépett trónra. Felborul a korona és a parlament közötti kényes egyensúly. A politikai mozgalmak vallásos formában jelentkeznek. A puritánok (purus = tiszta) követelték a teljes személyi és vagyonbiztonságot, valamint a gyűlölt római hitre emlékeztető külsőségek kisöprését a templomokból. Az egyház vezetését egy választott testületre, a presbiterekre bízta. De még a presbiteriánusoknál is messzebb mentek, az independensek (függetlenek). Minden egyházközösséget önállónak tekintettek. I. Károly ezért kegyetlenül üldözte a puritánokat.

2.

A forradalom kezdete (1640-1642):

I.

Károly meg akarta szüntetni a Skócia egyház önállóságát, mire a skótok fegyvert ragadtak és csapatait szétkergették, ezért az uralkodó 1640 tavaszán (majd 12 év szünet után) összehívta a parlamentet (3 hét – rövid parlament). I. Károly a háború folytatása érdekében a parlamentet újra összehívta, amely 1653-ig együtt is maradt. (hosszú parlament). Angliában a forradalom központja a parlament alsóháza, amely kimondta, hogy csak saját határozata alapján lehet feloszlatni és adót a parlament beleegyezése nélkül nem lehet szedni. A minisztereket és a hadsereget a parlament ellenőrizze.

A

király által Londonba hívott gavallérok az utcákon véres jeleneteket rendeztek. Az összecsapásokat egyébként a „gavallérok” kezdeményezték. A király, amikor az ellenzék vezetőit személyesen akarta letartóztatni, kudarcot vallott. 1642 jan. 10-én elmenekült

a

városból.

3.

A forradalom kiteljesedése (polgárháború Angliában 1642-49):

A

parlament egysége, az abszolutizmus

felszámolása után megbomlott. A presbiteriánusok a királlyal való megegyezést keresik. A parlament independens szárnya Cromwell vezetésével megszervezte az „új mintájú hadsereget”. Cromwell összefogott a levellerekkel és bevonult Londonba (1648.

december

2.). A felsőházat feloszlatták. Stuart

Károlyt letartóztatják és

kivégzik 1649-ben.

Anglia 49-ben köztársaság

lett.

4.

A köztársaság és a

protektorátus évei (1649-1660)

Cromwell

felszámolja a leveller irányzatot. A

népi mozgalmak letörése a

fordulópontot

jelenti a forradalom történetében. Az

Angol katonai sikerek hatására

létrejön

Anglia, Skócia és Írország

egysége a későbbi Nagy-Britannia. Az

utolsó években

Cromwell katonai diktatúrát gyakorolt.

5.

A királyság

visszaállítása

(restauráció)

–

1660-tól 1685-ig II. Károly

–

1685-től 1688-ig II. Jakab uralkodik.

A

parlamentet háttérbe

szorítják. Külpolitikai

szövetségesük Franciaország

lett.

A parlament fokozatosan szembefordul az uralkodóval, melynek

következményeként

megindul a párttá szerveződés.

Később 1688-ben II. Jakabot megfosztják a

trónjától. Orániai Vilmost

koronázzák meg.